

САНІТАРНИЙ СТАН НАСАДЖЕНЬ ЧИГИРИНСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА В ОСЕРЕДКАХ КОМАХ-ХВОЄГРИЗІВ

Перевізник А. В., здобувач¹;

Пузріна Н. В., кандидат сільськогосподарських наук

Національний університет біоресурсів і природокористування України

npuzrina@nubip.edu.ua

Протягом останніх років у лісових масивах України спостерігається масове ослаблення насаджень сосни звичайної, виникли численні осередки всихання насаджень, збільшилася чисельність популяцій шкідників лісу, пожежна небезпека та погіршився загальний санітарний стан лісових насаджень [1, 3]. Погіршення санітарного стану соснових лісів пов'язують з наслідками кліматичних змін, а саме пониженням рівня ґрунтових вод. На фоні динамічного ослаблення дерев, щорічних теплих зим, встановлення теплої, сонячної та сухої погоди навесні, а також раннього початку вегетаційного періоду та збільшенням його тривалості, створюються оптимальні умови для успішного розвитку двох поколінь звичайного соснового пильщика *Dendrolimus pini*.

Санітарний стан насаджень Чигиринського лісництва оцінювали візуально по довільних маршрутних ходах. Коефіцієнт санітарного стану насаджень становить до 2,5, тобто насадження послаблені. Дефоліація ослаблених насаджень (рис. 1) знаходиться в межах 0-25 %. Послаблені комплексом природо-кліматичних факторів (засуха, бурелом, вітровал), хворобами та шкідниками лісу.

Рис. 1. Дефоліація насаджень сосни звичайної

¹ Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, доцент Н.В. Пузріна

Оцінку чисельності та визначення загрози масового розмноження шкідників (соснового шовкопряда та соснового пильщика) проведено методом «околоту» дерев на загальній площі 353,4 га у кварталах-осередках даних шкідників та прилеглих кварталах (рис. 2, 3) [2].

Рис. 2. Каломірні майданчики на закладених пробних площах

Рис. 3. Личинки *Dendrolimus pini*

В результаті проведених обліків шляхом «околоту» дерев по Чигиринському надлісництву на всіх пробах виявлено від 0 до 2 штук гусені соснового шовкопряда *Dendrolimus pini*, крім кварталу 16 виділу 5 (осередок), де виявлено 5 штук гусені на дерево та в прилеглих кварталах 12 виділ 4 та квартал 13 виділ 3, де виявлено по 4 гусені на дерево.

На наявних каломірних майданчиках екскрементів соснового шовкопряда *Dendrolimus pini* та інших хвоєгризучих шкідників не виявлено, інтенсивного харчування не спостерігалось.

Список використаних джерел

1. Кукіна, О. М. Соснові пильщики Чигиринського бору. VIII з'їзд ГО «Українське ентомологічне товариство»: тези доповідей (с. 87-88). 26-30 серпня, 2013, Київ, Україна.
2. Усцький, І. М., Іванов, О. І., Опанасюк, О. Г. & Касяненко, М. М (2001). Рекомендації з ведення лісового господарства в Притясминських борах. Харків: УкрНДЛГА.
3. Puzrina, N., Pereviznyk, A., Tokarieva, O. & Boiko, H. (2022). Population Indicators of Sawflies and Concomitant Species of Needle-Eating Species in the Stands of the Prytiasmyn Ridge. *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*, 13(1), 40-47. [https://doi.org/10.31548/forest.13\(1\).2022.40-47](https://doi.org/10.31548/forest.13(1).2022.40-47).

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025